

༣།

ཁུན་རྒྱལ་ཏུ་ཉམས་སུ་ཡེན་པ་འི་ན་པ་འཕྱོར་བ་ལྷགས་སོ།

༣༣། ཁ་མོ་གུ་རུ་མ་རྩུ་གྲོ་ལྟ་ཡ། རྩེ་རུ་ཁང་
 དབང་དཔལ་ལྷན་གྲུ་མ་ཡ། ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུད་
 གུས་པས་ཐུག་བྱས་ཏེ། ཁམ་ཚུ་ག་གྲོ་མ་པ་
 དག་བྱེད་མད་བྱེད་ཐབས། ཁུ་དང་རྩེ་བཙུན་

১৬৬৬

[illegible]

ཡན་ལག་གི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཅུ་ཞག་རེ་རེ་ནང་ཁུ་ཐོ་བཟང་བྱེད་ཅིང་བྱུང་བར་རིག་ས་
ལྷ་ཡི་དམ་ཆོག་ཐུན་ཏུ་ག་ཁུ་བ་སྦྱང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྒྲོམ་པོར་འཁྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཅེ་མོ་ལས། ཉིན་དང་མཚན་མོ་ལ་ན་གསུམ་ཏུ། ཉིན་རེ་བ་ཞིན་ནི་འབད་པར་བྱ། །ཁང་ཆོ་རྣམས་ལྟར་རྣམ་
འབྱོར་བ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་སྒྲོམ་པོར་འཁྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱུང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པ་བྱེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། བཞེན་པ་དང་བཟུང་བ་དང་། བསྦྱང་བའི་

५३

[illegible]

卷之九

ནམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གི་སྐྱེ་སྤྲུལ་པ་གྲིས་
བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །འགྲོ་ལ་ཡན་ཕྱེད་སངས་རྒྱལ་འཁྱུག་པར་འོག། །ཅས་བའི་
སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབས་བྱེད་ཀྱི་ནམས་མཆོད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཆུ་ཡང་དཔེ་མས་བསྐྱེད་དུ་སྤྱུང་བ་ཆུ་
ཆུ་ལ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉི་འདི་ཆགས་སྤང་དང་། སྒྲུབ་དུ་བཏང་སྒྲུམས་དང་།
བྱམ་ནས་བྱང་པར་འཇགས་བའི་བདེ་བ་ཐོབ། སྒྲུབ་དུ་བྱམས་པ་དང་། དཔྱེད་དཀའི་སྤྱུག་

༡༡། བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་མཆོག་ལས་བསྐྱེད་པ་དེ། ལྷ་མ་རུ་སྒྲིལ་ཆེད་དང་། ཐར་པ་དམ་པ་
 པ་འི་བའི་དང་འབྲེལ་པ་མ་འབྲེལ་། ལྷ་མ་རུ་དག་པ་ལོ། ཞེས་པ་ནི་ཆོད་མེད་པ་ཞི་སྒྲོམ་ཚུ་ལ་དེ་ལྟེན་གསུངས་
 རྒྱུ་འདྲི་དམ་ཆོག་གི་ནང་ནས་བྱུངས་པ་དང་མི་འཛིག་པ་པའི་ཕྱིན་པ་བྱ་ཚུ་ལ་འཛིན་པ་ལྟེན་གསུངས་པ་ལྟེན་གསུངས་ཚུ་ལ་
 གཉིས་འདོམས་དང་། འཕྲོ་ཀུན་གྱི་དེ་ཞི་འཛིག་པ་པ་ལས་སྒྲོལ་ཕྱིར། འཛིག་པ་པའི་བྱུང་
 ཚུ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས། འདོད་ནས་བྱུང་སྒྲེ་སངས་རྒྱུས་མ་ཐོབ་པར། །

ཕྱོག་གི་ཕྱི་ལོ་ལ་མི་བཏང་བ་བྱུང་བར་བཀྱི། །སྐམ་ཏུ་སྒྲོན་སེམས་ཚེས་ལ་བཟུང་ཕྱིར་ཞག་རེ་ལ་ཐུབ་
ཏུ་བཟུང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་བྱུང་། །འཇུག་སྒྲོམ་ལེན་འདོད་ན་མཐུན་ཏུ་སྒྲོན་པ་འཁོར་བཅས་
ཞུགས་པར་དམིགས་ནས། ཇི་སྐར་སྒྲོན་ཕྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་
དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་དང་། །དེད་གཤེགས་པ་ཞིན་གནས་པ་སྐར་། །
བདག་གྱུང་འགྲོ་ལ་ཡན་དོན་ཏུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པ་གྱི་ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་

༣༡ ། བཅས་པ་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ། ། རིམ་པ་བཞུག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བགྱི།
 ཞེས་སྒྲོན་འདུག་གཞིས་ཚེ་གའི་སྒྲོན་ གྲངས། དེ་དངུས་བདག་ཚེ་འབྲས་བུ་ཡོད། ། མི་ཡི་སྤྱིང་
 པ་ལེགས་པར་ཐོབ། ། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྤྱུ་སྤྱུས། ། སངས་རྒྱས་སྤྱུ་སྤྱུ་
 སྤྱུ་རྩོ། ། དཔེ་བདག་གིས་ཅི་ཞེས་བྱུང། ། རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་བཅུ་མས་དྲེ།
 སྤྱོན་མེད་བཅུ་ན་པའི་རྣམས་འདི་ལ། ། རྣམས་པར་མི་འཇུག་དེ་རྣམས་བྱ། ། རྣམས་པར་

ཕུག་དཔལ་ལུང་པོ་ལ། །འི་ལྷ་ར་རི་ཆེ་བ་རྟེན་དཔ་ལྷ་ར། །དེ་བཞིན་ཅི་ཞིག་ལྷ་ར་ལྷེས་ཀྱི།
བྱུང་རྒྱུ་བ་སེམས་འདི་བདག་ལ་སྒྲེས། །བདག་གིས་དེ་རི་ལྷ་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།
ལྷ་ར་ལྷ་ར་འགྲོ་བ་བདེ་ག་ཞེས་ཀྱི་དཔེ། །བར་དུ་བདེ་ལ་མཁྱེན་དུ་བས་ཟེན་ཀྱིས། །ལྷ་
དང་ལྷ་མིན་ལ་སོགས་དག་འབར་བཀྱི། །ཞེས་པ་ན་ཡོན་པས་མ་ཉེ་སྒྲོ་བ་སྒྲེ། །འདི་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
རྒྱུ་པར་བྱ་བའི་ཕྱི་དག་འབ་བསྒྲོ་སེམས་པས་བྱུང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཡན་ཡོན་ཕུན་ཏུག་ཏུ་བས་མ་ རྩ་པ་ལོ་.....

༣༡

མཆོད་ཀྱི་རྣམ་མཁར་ཡིད་འཕྲོག་རིམ་ཆེན་པོ། །ཅུ་ཕྱེས་ནི་ཟླ་
ཐུས་པའི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་སྟེང་། །ཅུ་པའི་ཟླ་མ་ཁྱབ་པ་དག་དོན་ཅེ་འཆང་། །སྒྲུབ་དོན་
ཐོབ་པ་ལྷན་གཅིག་ཕྱག་ག་ནིས་ཀྱིས། །དོན་དེ་ལ་བཟུང་ནས་པད་འདྲའི་ཡུལ་ལ་འཁྱུང་།
མཆོད་དཔེའི་གཟི་འབར་རིམ་ཆེན་ལྷན་མང་མཛེས། །ཡིད་འཕྲོག་ལྷ་ལྷ་ས་གོས་ཀྱི་
ན་པ་ཟེར་ཅན། །དཔེ་ལ་ཅུ་མ་ཀྱིས་གསུང་བ་ཀུན་སྟེན་ཅིང་། །སྒྲུབ་ས་མཆོད་མ་

ལུས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ། །སྒྲིལ་བུང་ཚུ་ལ་གྲིས་བ་ལྷགས་པའི་ག་ནུས་གསུམ་དུ། །
ཡིག་གསུམ་མཚན་ན་ཚུ་གི་འོད་ཟེར་གྲིས། །རང་བཞིན་ག་ནུས་ནུས་སྒྲ་མ་རྩེ་འཆང་། །
དེ་ཚུ་བའི་དོན་ཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར། །འདི་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་སྒྲིབ་དཔེ་བུང་ཚུ་ལ་ལོ་
གང་གི་དོན་གྱི་བདེ་ཆེན་ཉིད། །སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་འཆང་བ་གང་། །སྒྲ་མ་རྩེ་ཆེན་ལྷ་བྱ་ཡི། །
རྩེ་ཅན་ལྷགས་པར་ལ་འདུད། །འདི་ནི་བྱང་ལོ་མས་ཀྱི་ཉིས་བྱས་དང་པོ་ལས་སོ་མས་བསྐྱང་ཚུ་ལ་དང་སྒྲིབ་

༣༣། ལྷ་བཙུ་བར་མཆོག་ཏུ་དད་པས་རུས་གསུམ་རྒྱུ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ ཕྱག་འཆེལ་
 རྩེ་ལ་ལོ། །བདག་པོས་བཟུང་དང་མ་བཟུང་དང་། །དངོས་པ་ཉམས་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱུལ་པ་
 ལས། །བྱུང་བའི་ཕྱི་ནང་གསལ་བ་ཡི། །སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་ཆོག་ཕྱི་ནང་ཆོས་ཆོས་ཆོས་ཆོས་། །
 རྒྱུ་ལོ་དོན་ལྷུང་གི་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་རྩེ་ལ་ལོ། །བདག་པོ་ཞེས་པུས་དག་ཡིད་གསུམ་ལོངས་
 སྤྱོད་རུས་གསུམ་དག་ཆོག་སྤྱོད་པ་ཅས། །འཛིན་ཆེན་མཆོག་ལ་བཟུང་པོ་ཀུན་བཟུང་

པོ་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྒྲིལ་ཆོག་པ་བཅས་པ། །སྒོ་ཡིས་སྒྲངས་ནས་སྒྲུ་མ་ཡིད་མདུག་པོ་
མཆོད་གསུམ་པ་འཁུལ། །ཐུགས་རྒྱུ་འདྲེ་བཟང་གིས་བཞེས་ནས་བདག་པ་བྱེད་གྱིས་
སྒྲུབ་སྤྱད་གསུམ་པ། །འདྲི་ལྟ་བུ་པར་སྒྲུ་མ་པ་ཀུན་གསུམ་ཀུ་འཁུལ་པར་བསྐྱེད་པ་འདྲི་བསྐྱེད་བྱུང་། །
ཀུན་གསུམ་སྒྲིག་པ་བཟུང་འདྲེ་བདེ་ག་ཞེས་མ་ལུས་པ། །གང་འདྲུལ་ཇི་བཞེད་ཀུན་སྒྲིག་
རྒྱུ་ཡིས་གྱིས། །བྱངས་མེད་ཞི་བུ་བྱུལ་བའི་མཛོད་པ་ཅན། །སྒྲུ་མ་འདྲི་བོ་ཆེ་ལ་

༣༡

ཁ་སྐྱོད་ལ་བ་འདེབས། རྩོམ་འཆང་གིས་སྒྲོ་དམའ་བསམ་པའི་དོར།

རབ་འབྱུངས་རྒྱལ་བའི་འཁོར་ལོ་མ་ཐའ་དག་ལས། རྟོག་པའི་ཞིང་གི་དམ་བཤ་

ལེགས་བཟུགས་པའི། ལྷ་མ་རྟོག་པོ་ཆེ་ལ་གསལ་པ་འདེབས། མཚན་དང་ཐུན་

མོང་དངོས་ཐུབ་མ་ལུས་ཀྱི། མགོན་ཕྱོད་རྒྱལ་བ་ཞིན་བསྟེན་པའི་རྩེས་འགྲོ་

པར། མཐོང་ནས་ལུས་དང་སྒྲོག་ཀྱང་ཡོངས་བཏང་སྟེ། ཕྱོད་མཉེས་ཁོན་རྒྱལ་

བད་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་སྟེ། ལྷ་མ་རྩུ་མེ་མས་པ་ནི་དགོ་བའི་བ་ཤེས་པ་ཞིན་པ་དང་གུས་སྒོམ་རྩུ་ལ་གྱིས་ཀྱང་
བརྩུས་པ་ལོ། དེ་ལྟར་གསེལ་པ་བདེ་བ་པས་སྒྲུ་མ་མཚོ་ག། །རང་གི་སྒྱིབ་འི་གུ་ཅུ་གུ་ཅུ་
ས་མ་ཇོེ། ལྷ་མ་ཡང་དགྱེས་བཞིན་རང་དང་འོག་ཅིག་གུམ། །འོ་འོ་དང་ལས་ལྷ་འི་སྒྱུར་ལྷ་མ་
གི། སྒོ་ད་བུ་དམ་ཐའ་དག་སྒྱུ་མ་མི་ལམ་དང་། །ཅུ་ལྷ་བཞིན་དུ་དོ་བོ་ལྷི་གྱིས་སྒྲོབ་། །
བདེན་བར་མེད་ཅིང་མེད་བདེས་ཐར་བདེས་པ་གྱི། །སྒྲོབ་བུ་ལས་ཅུ་སྒྱུར་དོ་ལ་བ་

991

༣༡। བཞེས། བདག་ཉིད་དོན་རྒྱུ་མཐའ་དཔེ་རྒྱུ་འབྲེངས་སྒྲེ། ལྷན་
སྒྲེས་བདེ་ཆེན་གསལ་བའི་དོན་དང་། འད་བཞིན་གྲོས་བྱལ་གསལ་བའི་སྒྲུ་ལོས།
མཆོན་བྱེད་བཟུང་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་མར་འབྱུང་། མཐའ་བའ་འདི་གསུམ་ནི་དོན་དམིགས་
ཀྱི་ཀྱི་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་ཆུང་ལ་ཁྲ་མེད་ཉམས་པོ། བདག་གིས་ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་
དང་། འུས་གསུམ་དག་ཆོག་གསལ་བྱུང་པོ་ཅི་མཆིས་པ། མ་གྱུར་སེམས་ཅན་

[illegible]

༣། ལྷ་བཙུ་ཅ་གསུམ་དང་། གཞན་ཡང་གཞིས་བསྐྱེས་ལྟར་བ་ལྟོ། །
 བཤགས་ཤིང་སྒྲན་ཆད་སྒྲུལ་བར་བཅུ། འདྲ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་དཔར་ཡི། །
 ལྷ་མ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལྟུར་བ། ཅ་བའི་ལྟར་བ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉིས་བྱེས་
 བུ་ལྷ་ལ་སྒྲུལ་བ། ལྷ་ལ་ཁྲིམས་གསུམ་དང་ཕྱི་བུ་ལ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལྟུར་ཉིས་བཅུ་བ། བཤགས་ཤིང་སྒྲན་ཆད་སྒྲུལ་བར་བཅུ། འདྲ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་དཔར་ཡི། །

པའི་འདུལ་བ་ལས། །རྣམ་སྒྲུབ་རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་དམ་ཆོག་ལྟུག། །མི་བསྐྱོད་རྒྱུ་འབྱུང་
བཞི་བཞི་དང་། །འོད་དཔག་མེད་པ་སྤྲུལ་དོན་གྲུབ་ཀྱི། །གཉིས་དེ་སྤྲོད་སྤྲོད་བཅུ་དགུ་
དང་། །རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཆོག་གི། །ཅུ་ཅུ་དཔུ་བཞི་བསྐྱུད་བ་དང་། །སྤྲོད་
བཞིན་བཟུང་བའི་དམ་ཆོག་ལས། །འདས་དང་སྤྲོད་པ་བསྐྱུད་པ་སྤྲོད་པས། །བཞག་སྤྲོད་
འོད་སྤྲོད་ཆད་སྤྲོད་པར་བཞི། །རྣམ་འདུག་འོད་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་བསྐྱུད་པས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་པའི་ན་མས།

པཱ་པཱ་པཱ་

༣༣། །ཕེན་དང་རྩེ་འབྲུང་གི་དམ་ཆེན་ཟེང་ཟེང་དང་ཆོས་ལྷན་བྱ་ཚུ་ལ་ལོ། །ཕྱི་འབྲུང་
ན་སོ་སོའི་མཐུན་ཕྱོང་པ་གསུམ་གསུམ་པ་དཔྱད་ཀྱིས་བསྟེན་ཚུ་ལ་ལོ། །སོ་ཐར་བྱུང་པའི་མཐུན་
དོན་ཐེག་པ་ལྷོ། །རྣམ་དག་པཅས་པའི་བསྐྱབ་པ་བྱ་མོ་ལས། །མི་ལམ་དུ་ཡང་
འདྲ་བར་མི་བྱེད་པར། །ཁྱུ་ལ་བའི་པཀ་འུ་བཞེན་བདག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །རྣམ་ལུ་
ཐུགས་ཕྱོང་བཟུང་བས་ཅུ་བདད་ཡན་ལག་གི་དམ་ཆེན་དང་ཕྱོང་པ་ལ་ཕྱོང་བཟུངས་ཐུན་ཐུག་ལུ་བྱེད་

ཚུལ་ལོ། ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྐྱུས་པ་ནི། །ལུང་དང་རྟོགས་པ་ནི་དམ་ཆོས་
མ་ལུས་པ། །རྒྱལ་པ་ནི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ལེགས་པ་བྱུང་སྟེ། །སྒྲམ་པ་ནི་སྒྲུབ་ནི་དུགས་ཀྱི་
དམ་ཆོག་བསྐྱུང་ཚུལ་ལོ། །གང་འཆོམས་ཐབས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་ལ། །སྒྲམ་པ་ནི་
ནམ་སྒྲུབ་གི་དུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་ཚུལ་ལོ། །རྒྱལ་མད་རྒྱུད་
སྡེ་རྒྱུ་མ་ཆོལ་ནི་སྐྱེད་ཆ་ལ་ལས། །ཐུན་དུག་རྒྱལ་འབྱུང་མེ་རྟོག་འབྱེད་མཛོས་པ། །ལེགས་

सिद्धार्थ

༡༡། བཤམ་སྒྲུབ་པ་འདི་རིག་པ་སྒྲུབ་པ་འཆང་ནམས་ཀྱི། འདམ་ཆོག་སྒྲུབ་པ་དག་ཕྱེད་ཀྱི་ནམ་ཆོག་ཡིན། འདི་ལས་འོངས་པའི་ནམ་དཀར་དག་པའི་མཐུས། ཆོ་རབས་ཀྱི་ཏུ་དོ་རྩེ་འཆང་དབང་གིས། བཅས་པའི་འཆོམས་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་པར། འོ་མ་གཉིས་ལས་ཀྱི་འོ་མ་པ་མཐར་ཐུན་ཤིག་ཅས་དེད་ག་གི་དོན་འདོན་བཞིན་པས་བརྗོད་ཅིང་། མཐུག་ཏུ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལས་བྱེད། །

ཞེས་པ་འདི་ནི་སྟོབ་མ་སྟེ་སྟོང་འཛིན་པ་རུ་མས་བསྐྱུ་པ་བདད། ལྷན་བར་ཉིན་ཞག་ཐུགས་རེ་ལ་ཐུན་
རྒྱུ་ཏུ་འདི་ལྟ་བུ་ཉེ་མས་ལེན་གྱི་སྟེ་མ་ཆེན་པོ་ཉེ་མས་སུ་ལེན་པ་བྱུང་ན། བོད་ཀྱི་ཤེས་ཚེས་སུ་གྲགས་
པའི་ཟབ་ལོ་ཉེ་མས་ཀྱིས་ ། ཆ་ཅེས་ཏུ་འད་བསྐྱུན་རུ་མེད་པའི་རྒྱལ་བདད་གྱེས་པའི་བཀའ་སྟོན་པ་རུ་རྩ་
ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བསྐྱུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་དད་ ། མ་ཐུན་པའི་ཉེ་མས་ལེན་རུ་ཆེས་ཀྱི་རྩེས་སུ་འབྱུང་པའི་
སྟོན་རྟགས་པའི་ཉེད་ལེན་གྱིས་བསྐྱུ་པ་པ་ལ་པ་སྟེ་ན་ནས་རིག་པ་འཛིན་པ་ཆེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་